

TÁROGATÓ.

VEGYES TARTALMU LAP,

a gazdasági egyesület, vidéki- és városi nőegylet s a Szamos-Tisza hát közlönye.

Megjelenik:

Hetenként egyszer Kedden.

Szerkesztői iroda:

Kiadó-hivatal

hová a hirdetések és előfizetési pénzek utasítandók: templom-utca 548 sz.

Előfizetési feltételek:

Helyben egészévre 4 ft. félévre 2 ft. Hához hordva, vagy vidékre postán, egész évre 4 ft. 50 kr., félévre 2 ft. 25 kr.

Egyes szám ára: 10 ujkr.

Kovács Márton,
felelős szerkesztő s kiadó.

Freudhoffer János,
főmunkatárs.

Hirdetések ára:

hasábos gármondsor egyszeri hirdetésnél csak 6 kr. kétszerinél 5 kr.
Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr.
A nyilttérben a háromhasábos gármondsor beigtatási díja 20 kr.

I.

KÖRÖZVÉNYEK

a megyei hatóságtól.

2459/1865

A nagybányai járás 2-ik kerület szolgabirójának június hó 20-án 504. sz. alatt kelt jelentése szerint Lápos-Bányán június hó 19-én egy 4 éves, fehér szőrű, bélyegtelen ökor bitangásban találtatott.

Mi is oty megjegyzéssel tétetik ezennel közhirre, miként a lehető tulajdonos a kérdéses ökorhózi jogát említett járás szolgabirójához annyival inkább mielőbb beigazolni el ne mulasztassa, — minthogy különben nemjelentkezés esetére az folyó évi július 30-án nyilvános árverés útján el fog adatni.

Kelt Szatmártt, június 22-én 1865.

A VASÁRNAPI BÁLOK.

(Folytatás.)

Az egész publicum feje vagy felügyelője pedig a rendőrség — egy alantabb rangú hivatalnok, vagy egy parádéba öltözött, hegyes bajszu hajdu személyében képviseltek, — azonban a felügyeletet egyedül a személyes bátorság védelmére terjed, t. i. hogy valamelyik jogaiban túllégsített szerető épen végig ne bántalmazza vetélytársát, vagy hogy egy darab keresztlen fával ne vegyen elégtételt régi megsértetéseért, vagy, hogy, más fegyver hiányában, egy karszékkel ne tegye ártalmatlanná támadóját; — hogy ha pedig ilyen katasztrófa csakugyan csupa merő véletlenségből — például, egy sarkantyúba beleakadt víganó miatt — megtörténne: legyen valaki, s valami hiteles személy, aki meg tudja mondani, ha a törvény elébe kerül a dolog, kik nem látták a zenebonát, s kik nem tudnak annak sem eredetéről, sem okairól semmit, s felírja egy ácslegény a cizmaszár mellől kölesönzött vastag plajbászszal egy darab fagyús papirosra az ajtón kívül állók neveit, mint nemérdeklettekét. — Ez, ott a felügyelet, — amiért aztán a házigazda, vagy némely előkelő tagja a publicumnak, még rántottcsirkével, feketekávéval s más ilyenmű kiváltságos históriákkal kedveskedik a savanyuvizes bor mellett a felügyelőnek, — persze: hogy a diurnum el nem maradhat, amint dukál.

A muzsika azonban szakadatlanul szól s csak akkor hagyják a fésületlen, mezítlábos, nekigyürkőzött virtuózok féibe, ha már a nagy kínálgatást megúnják s kénytelenek elfogadni, ha egyebet nem, legalább egy darab sódorcsontot, vagy egy csirkelábot — nyakat, egy fél szárazzsemlyével, s elébe

vagy utána egy kortyantás italt, már az mindegy, akár ser, akár bor, akár pálinka legyen, mert az mind nedves; neki pedig a kell a nagy izzadság miatt. A nekiszilajodott ifjuság pedig ugyancsak szorítja, egyik jobbra, másik balra, még pedig ugyanazon egy nóta után, egyik francziát, másik mazurt, vagy legalább ilyenformákat, ismét másik csárdást, de még olyan is akad, a melyik keringőt jár; — mindegy az — gondolja magába, — táncz meg muzsika, „mind bolond az, aki jobban járja, mint ahogy tudja!” S csak akkor van egy-egy kis szüretelés, de ez is csak részletes, ha egyik vagy másik a csak most a frisséből hozott itallal — de már azt nem tudni csakugyan miféle, ugy elchemizálta a korosmáros — meg nem kinalja magát, tánczosnőjét és ismerősebb közelálló zimbóráját, — nem példátlan dolog az is, hogy csupa tréfából az üveget a pohárral együtt a táncz színhelyén földhöz verik, majd eltapotják a tánczolókat, az árát megfizeti, aki eltörte, — van pénz, mint polyva! s nem baj, ha egy két tánczosné lábbelijét összevagdálja, pedig azt, vagy asszonyától kapta presentbe, vagy egy ismerős zsidósusztértől vette, drága pénzen, vagy még drágább hitelbe. Így foly a mulatság, kezdődik és folytatatik az ismeretség; — amott például egész fesztelenséggel társalog egy legény meg egy leány együtt, kik pedig csak ma délután, templom után látták egymást először s találkoztak a lakán, mikor mind a kettő málfélokért járt ott, s ezóta nagy a barátság, kész a nagy szerü ismeretség, enitt egy másik, erős szemrehányásokat tesz tánczosnőjének, hogy mert tegnap este a kapuba egy idegennel diskurálni; míg ez viszont azzal vádolja a vádlót, hogy ez egy darab mozdószapant és egy ezüstgyűrűt vett és adott egy nem régiben érkezett, csinos szobaleánynak, — a fal mellett, a padon ül egy ifju fejezése.

— ha szabad lenne éveit mondani, eltalálni lehetne, hogy virágoskendernyőveskor lesz 16 esztendő — úgy látszik még nincs elég jártassága és bátorsága oly kiereszkedőleg viselni magát az előtteálló eszmadialegénynyel, míg egy ott elmenő, neki mátrónásodott szakácsné, könnyedén oda nem veti a csipős észrevételt, hogy „kár ennek is petrezselymet árulni.”

A tánczról s ezzel járó erős dologtól felhevült tánczosok olykor olykor kiállanak a glédából; egyik pár a szabadlevegőre megy hűtőzni, a másik az ivó vagy evő padhoz ül, s ott teszik a tervet a további teendőkre, későbbi s jövő találkozásokra is.

Az ajtónál kukueskál, kandikál az a népsöpredék, mely még az ily helyekről is ki van zárva, s kíváncsiak és megalégedten nézegeti a ki- s bejáró tánczosokat, — és

még mindig valami csattanós eseményre várakozik.

No de nincs oly hosszú, aminek vége ne lenne, — teljesen kimerült a banda is, eltört a vonó, elszakadt a húr, a cigány nem bírja egyenesen tartani fejét, annyira telelocsolták belőlről, — a publicum egy része belefáradt, és a felügyelő is alhatnék; — de a bakter is háromórát sípol, a esordás is majd mindjárt kürtölni indul — elkezd a publicum páronkint, vagy kisebb nagyobb csoportra szakadva oszladozni, szállinkóznak hazafelé, útbajtvén egyik vagy másikat, hogy ha csakugyan ki nem tudná nyitni az utszajtot, segítsenek neki valahogy, — hazajutni a kerítésen által.

Csak ezután kezdődik igazán a hadd-elhadd, — a bál utóféjádalma, — a mesterlegények blaut tartanak, a student vacatiót csinál magál magának, — a polgártárs rosszul van, s déhg alszik, — a kocsis elmegy a lovat keresni, s nekiheveredik egy bokortövében, ott aludnék harmadnapig is, ha a kerülő a tilalomrontás miatt rábukkanva, fel nem verné rózsás álmából; — a szakácsne sótalan hagyja a levest, elégeti a rántást — a fokhagymamártásba borecetet tölt, a vastagételt a leves után találja ki s több eféle fonákságokat csinál, — a szolgáló mosatlan hagyja az edényt, amit álmosan még épen hagyott, a szobaleány tör, ront sepregetés közben, s nagy szerenese, ha a tükör, melyben arca sáppadtságát szemlégeti, össze nem török kezében

Mindenütt a nagy kimerültség testben, lélekben és erszényben, s ez utóbbinak rebonificatiojára nézve, az, akinek módjába esik p. o. a mészároslegény a fontal, a szakácsné, a főzőné a bevásárlásoknál sat. igyekszik magának elégtételt szerezni, s ez sikerül is nekik — természetesen a nembálozók terhére — kisebb nagyobb eredményel.

Ilyen a vasárnapi bál. —

Ila a falukon nem mindenben így van, s a falusi vasárnapi bálók némi tekintetben különböznek a városiaktól, annak nem a publicum akarathánya az oka, hanem ez, hogy ott nincsenek meg azok a kellekek s oly mértékben, mint városban; — mert bizony a publicumon ott sem mulik semmi. — Jékef gazda ott is ugy ellátja a vendégeket a leveles szin alatt, mindennel — ami töle telik; s falukovácszigányja, az a hét országra szóló ezerme-ter, universalis foghúzó, okos és okatlan állatok generalis érvágója, egy a földesuri padlásról előkerült ritárdarabból extemporizált hegedűvel, melynek vonója is saját remekje, úgy elhuzza azt a keserves Rákóczit, szintagy rotyog; — a figyelmes és érzékeny publicum pedig mindkét nemből, épen ugy megteszi a tempót,

mint a városon. — Többet pedig falun az irigység sem kívánhat.

Tehát a falu sem jobb e tekintetben a Deákné vásznánál.

Most már az a komoly kérdés merül fel: jól van-e ez? — s ha, — mint hiszem — erre minden kétkedés nélkül, azonnal „nem” mel kell felelni; — akkor önként kell következni annak, hogy azon segíteni kell.

Tömérdék az, mi a vasárnapi bálokból származik, s mi annak szomorú következménye, mit részletesen elsorolni nagyon is nehéz, de sok is lenne; — elég legyen általánosságban megemlíteni a következőket: a fénytűzés, nagyravágyás, — henyesség, tunyaság, gondatlanság — elszegényedés, s megszokása az idegen tulajdon megkurittásának — a közérkölesítés silyedése, a szemérem végképeni elenyészése pedig a legfőbb.

E rosszak s ennek következményei feletti elmélkedést, s azoknak komoly megfontolását a jámbor olvasóra bízom.

De még tovább is vezetem a kegyes olvasót a gondolkodás fonálán

Minden nap minden oldalról halljuk a panaszt a közelszegényedés felől: s kérdem nem egyik nevezet s tényezője-e ennek közvetve és közvetlenül a vasárnapi bál? igen könnyű belátni, s lépésről lépésre, okról okra menve könnyű azon következtésre jönni, hogy ennek kártékony befolyása a társadalom minden rétegeire kihat.

A mesterember azt mondja: én nem adhatom műveimet olcsón, mert legényem hétfőn egész nap semmit, kedden is csak félnap, egész héten pedig csak imígyamugy dolgozik, s öt mégis tartani, fizetni kell, — sőt az adót is legény-zámra vetik; tehát meg kell a mű árát vennem, hogy magam is élhessek — és így a nagyközönségnek kell megfizetni a legény korhelykedése árát.

A cseléd olcsóért nem áll be, mert azt számítja, hogy neki egy lábbeli 2 és fél forint, egy rőf katon 50 kr., és egy év alatt 6—7 pár lábbeli, ugyanannyi szoknya is elnyövik; — természetesen a bálban; — és a gazdának fizetni kell!

De még némi tekintetben nyomással van e körülmény a közönségre is; — például: a kereskedő azt mondja: ha N. N. asszonyságnak a szakácsnéja ilyen katonért adhat 50 krt., a tekintetes asszony akkor adhat 60 krt., — s ha már a szakácsnék is ilyenféle kelméket hordanak, a tekintetes asszony és a kisaszony csak fainabbat vesznek sat. Egy szóval száz meg ezerféle utakon, a vasárnapi bálozás rossz hatása, érezhető a társadalom minden rétegeiben.

Nagyon tudom és elhiszem, hogy találkoznak olyan jámborok, kik a régiebb erkölcsös világban növekedvén, az újabb kor ez elfajult állapotát nem ismerik; — s alig képzelik, hogy e sorokban a komoly valóság csak egy kis része mondatott el. — s akik hajlandók a fiatalság ártatlan örömeit mulatságait nem korlátozni.

De legyenek e jámborok és igazhítek meggyőződve, hogy ők csalódnak, s járjanak igazán végére a dolognak; és meg fognak győződni, hogy ők rózsaszinben látták a világot s én mondtam igazat.

Nem akarom én a fiatalság ártatlan mulatságát gátolni, csak valósággal ártatlannok lennének; de egyre tizez merek tenni, hogy 99 századrésze a vasárnapi mulatságoknak olyan mint én állítom.

De tovább menve: ha az úr, a gazda, a jómódu polgár, kinek s kiknek pedig idejük, pénzük is volna, még nyárban is bálozni, nem teszi azt, s beérik a farsangi mulatságokkal, s egyébkor csak kivételképen akad egyegy bálja: miért ne lehetne elég a farsangi időszak a mulatságra azon népsztyálynak, mely csak saját szorgalma s ta-

karékossága által gyarapodhatik, s mely igen sok tekintetben lekötelezettje és alárendeltje másoknak.

Ily körülmények, ily eszmék mellett, lehetetlen közeliismeréssel, teljes méltánylatol nem venni Szatmár-Németi város tanácsának azon határozatát, mely szerint a vasárnapi bálokat, a farsangi időt kivéve, általában eltörölte s teljesen betiltotta. Bár minden város, minden helység követné e példát!

Nem lehet azonban eltitkolni, s a méltó fájdalom hangján fel nem említeni, hogy az így betiltott „bálok,” nem ugyan e czímek alatt, hanem más firmák, más nevek köpenyegében, ismét bálra kapni kezdenek Szatmár városban is. — De hiszszük, himnünk kell, hogy a rendőrség belátva a névesérvvel tűzött játékot, nem engedi meg, hogy a „névnap,” „kalácsa,” összejövétel s másily alakokban ismét divatba jőjjenek, s a tanács határozat ily kijátszások által, czéltalan, eredménytelen legyen.

Vannak módok, vannak eszközök, melyek által az ifjuság haszonnal, örömmel, testi és lelki élvezettel pihenheti ki a hét fáradozásait, anélkül, hogy vagyonába, erkölcsében legkevésbé is hátrányt szenvedne. Igyekeznünk kell a jobbaknak, az okosabbaknak, s a hatalom kezelőinek felkeresni és alkalmazásba venni e módokat, s megkedveltetni az ifjúsággal, elszoktatni az elfajult élettől; — nem kell várni hogy mindent a felsőbb kormányzások mintegy parancsolatképen rendeljenek. — Ha szeretjük az önkormányzatot; gyakoroljuk azt a nép javára, — ne várjunk beavatkozást, — e tekintetben minden városnak, falunak, teljes joga van intézkedni, s ha elmula-sztja, saját és a nép érdeke ellen teszen.

Száz meg száz módja van annak, hogy a vasárnapi bálok helyébe valódi és ártatlan s élvezetes, hasznos multság legyen; — melyeknek elsorolása, úgyhiszem felesleges is; — minden helység, minden egyház, minden gazda, minden hatóság könnyen felalálhatja azokat, ha csak akarja

És én azt mondom, megint azt mondom, ismét azt mondom, örökké azt mondom, „töröltessenek el a vasárnapi bálok a farsangi időn kivül.” — Isten velünk.

Szatmár, június 8-án 1865.

Én.

VEGYES HIREK.

* Jelentés. Az Ovoda javára beküldött tárgyak f. hó 9-én a táncmultság alkalmával minden zavar elkerülése végett egy e czélra kiküldött felelős bizottmány előtt fognak kisorsoltatni. Az elnyerendő tárgyak csak folyó hó 10-én s az azt követő napokon adatnak ki. Azonul az el nem vitt tárgyak ugy tekintetnek, mint az Ovoda vagyonai.

Szatmár, jul. 1. 1865.

az elnök megbízásától

Páskuj Lajos

esp. pléb. mint ovodai gondnok.

* Iskolai ügy. A helybeli királyi katolikus főgymnasiumban következő rendben fognak az évi vizsgálatok megtartatni:

1. Az éreltségi vizsgálatok: írásbelileg július 3, 4, 5 és 6-án; a szóbeliek pedig 11, 12- és 13-ik napjain.

2. A nyilvános átmeneti vizsgálatok július 14-től 27-ig bezárólag.

A testgyakorlati vizsgálat 29-kén 5 óra után.

Magántanulók vizsgálatai 28- és 29-én.

Érdemsorozati felolvasás és elbocsátás július 31-én 10 órakor kelt Szatmárott a főgymnasiumban 1865-ki június 29-én.

Az igazgatóság.

* Hatósági engedély melletti meghívás a szatmári takarékpénztár ügyében. A szatmári

takarékpénztári legfelsőbb engedély leérkezvén, mély tisztelettel kérem fel az illető t. részvényeseket, hogy a jövő július hó 30-ik reggeli 10 órára a szatmár városi tanács terembe a helybe hagyott alapszabályok meghalgtatások s a további teendőkről rögtöni intézkedés végett vagy személyesen vagy törv. megbizottjaik által megjelenni s a tanácskozásban résztvenni annál inkább sziveskedjenek, mivel a helybeli helybeli gyűlést nyert alapszabályok a t. részvényesek által szerkesztettet s legfelsőbb szentesítés végett felküldött alapszabályoktól több pontokba lényegileg eltérvén, az eltérés feletti határozat senkit mást nem illethet, mint a t. részvényeseket.

Kelt Szatmárt június 28. 1865.

Gyene Károly

mint a rész. gyűlése által megbizott.

* Balázs-Bognár Vilma asszony július 1-én és 2-án fájdalom nem igen uépes közönség előtt hallatta szépen esengő magyar népdalait; — a 2-ik hangverseny tiszta jóvedelmének felét 22 forint 70 krt levonván a levonandókat a helybeli prot. nőnevelőnek ajánlá a művésznő.

* Július 2-án a helybeli lövöldében legjobban lőttek: ifj. Reich, Vitte és Vrazylorak — érdem fokozat szerént.

* A Pesti magyar nemzeti színház tagjai elfogadására a korona vendéglőben rendezett társas estély július 7-re határozatott áttétetni, estvéli 8 órára. Kik még résztvenni szándékoznak, jegyek iránt értekezhetnek Boros Bálint unál. Nemes utcán 342. sz.

* Ugozsamegyében mintegy 5 ezer hold föld — melyen 3500 holdnyi erdőség van — 3 — mond: háromezer o. é. frtót vétegett meg — tényleg! — Ide nézz olcsó földi Amerika — és bámulj!

* Időjárásnak kellemes ugy látszik, hogy meleg dolgában július nagy hévvel iparkodik kipótolni május és június collegáinak irántunk tanusított hideg viséletét.

Ü Z L E T:

Szatmár, június 28. 1865.

Mai hetivásárunk alkalmával piacunkra szállított termények köblönkiat következő árakban keltek u. m.: Tiszta buza 5 frt 5—20 kr. 5 frt. Kétszeres 3 frt 80 kr. 4 frt. Rozs 2 frt 60—65 kr. Árpa 3 frt 50—60 kr. Zab 1 frt 20—30 kr. Tengeri 3 frt 4 frt 40—80 kr. Kása 6 frt 6 frt 40 kr. Főzelékek 8 frt 60 kr. 9 frt. Krumpli 2 frt 20—40 kr. Aszuszilva 9 frt 60 kr. 10 frt.

T. Ujlak, június hó 25-én 1865.

A mai hetivásáron piacunkra szállított termények köblönkiat következő árakban keltek u. m.: Tiszta buza 5 frt. Kétszeres 3 frt 80 kr. Gabona 2 frt 60 kr. Zab 2 frt. Tengeri 4 frt 60 kr. Kása 6 frt 40 kr. Paszuly 8 frt. Krumpli 2 ft 20 kr.

Huszt, június 16 án 1865.

A mai hetivásáron következőkép keltek a termények. Buza középszerű 2 frt 96 kr. Kétszeres 1 frt 90 kr. Rozs 1 frt 55 kr. Árpa — frt 20 kr. Tengeri 1 frt 93 kr. Zab 1 frt 15 kr. p. mérőnként.

N.-Károly jun. 26. 1865.

A n.-károlyi piacra behozott életnemek ára: Tiszta buza 5 frt. Tengeri 5 frt 80 kr. Rozs 3 frt.

NYILT TÉR.*)

Néhány szó válaszul tek. id. Mándy Péter urnak.

Ökör bátya! ne gondolja,
Hogy nagyon hegyes a szarva,
Légyesipés is ártalmas,
S az ökörnek fájdalmas,
S ha a légy kolombácsi,
Halált hoz ökör bácsi.

A légy válasza.

A „Tárogató“ 23-ik számában id. Mándy Péter ur valami bolhaacsipés helyét oly érzékenyen tapogatja, hogy ebbeli zavarában nem tudván tájékozni magát, kinek tartoznék felelettel, — hozzám is intézi azt, — ki ő hozzá egy árva szót sem szólottam. Sőt még mi mindennél több, meséjében magát az ökörrrel, — s azokat, kikhez intézi feleletét, — a légygel képviselteti, — beszélvén velök az elsőnek nyelvével.

Nekem ugyan, mint Csendes embernek, a Pajkosság ellen, — a szerzöt illetőleg, — nincs kifogásom, mert „volenti non fit injuria.“ Azonban mégis a kornál fogva, — a Csendességből többet, — a Pajkosságból — kevesebbet sajtóítani el, nem lett volna illedelmelleni.

En id. Mándy Péter urnak, a „Tárogató“ 23-ik számában közölt szerény, ciklére egy betűt sem feleltem, s azon jegyzőkönyvi kivonatot, — mely mint az iskola egyik kormányzó testülete, a vegyes egyháztanács határozatából, a „Tárogató“ban ugyanazon testület végzéséből tétetett be, mint azon testület elnöke hivatalból irtam alá. Miért intézi lát hozzám is válaszat? s miért vagyok én is általa megtsisztelve? megérteni nem tudom.

Hogy miért nem válaszoltam a szerény ciklerekre? ezennel indokolom.

Jóllehet id. Mándy Péter ur, — idézett ciklében, — az iskola pénzügyi állapotát oly alakban mutatta be a „Tárogató“ olvasóközönségének, mely meggyőzött mindenkit, — ki nemcsak felületes ismerettel bír az iskola pénzügyi helyzetéről, — hogy e részben id. Mándy Péter ur rendkívüli tévedésben él; mindazáltal tekintettel a hivatolt ciklé bevezetésében azon kitételeire: „betűnkben nyilatkozom, kinek a kor nyelve és füle élet megbénította,“ — ezen beismerés után, arról voltam és vagyok meggyőződve, hogy a testi fogyatkozás hatása, a lélekre is gyakorol befolyást. — Ezen meggyőződéssem engem tartózkodóvá tett mindennemű észrevételek nyilvánításától.

En most sem örömet nyilatkozom. Arra, hogy tollat vegyek, nem dűstartalmu sorai hívtak, s varázsa cikléjének nem adott ösztönt e találkozásra. Mert be kell vallanunk mindkettőnknek, hogy bár látszólag

*) Az e rovatban közlöttekért semminemű felelősséget el nem vállal a Szerkesztőség.

oskolai ügy hozott bennünket össze mindazonáltal a tudományos műveltség és irodalmi aestheticát kevésbé képviseljük sorainkban. Na de mindenkiel csak saját nyelvén lehetvén beszélni, szólanom kell azért, — mert a Csendes szellem helyett Pajkos otrombasággal rohantatván meg, akadhat a „Tárogató“ olvasóközönségében oly ember is, ki készpénz gyanánt fogadhatja azt, — mi állítatik, — de nem cízfoltatik.

Azt mondja t. i. a szerény ciklé, „Gyene Károly titkonütött ur a semmiből egy növelvét tudott alakítani, és előteremténi“ — és hogy mi, — a VII. és VIII. osztályt, — bár közelebb a Darvai massával a pénzalap szépen nevedekett önszámításunk szerint is, — nem vagyunk képesek felállítani.

Már megvallom, ezen kifejezés első sorát érteni nem tudom. Hogy Gyene Károly urat ütötték-e? kik ütötték? hol ütötték? mely időben ütötték? nyitlan-e? vagy titkon? én nem tudom, — tudni nem akarom, engemet nemis érdekel, de a dologra nemis tartozik. Amayit mégis állíthatok a szerény ciklé írójának, — hogy prot. növelvénk létesítésének első eszméjét, boldog emléktű György Lajos, volt németi-i lelkész adt. egyházunknak, — kinek tettei maradandó emléktét hagyaták hátra a valódi szerénység, — munkásság, — és egyházi buzgalomnak, — anélkül, hogy életében nagy szavakban hirdette volna azt.

Az ige testté vált a két testvéregház buzgósága, a város áldozatkészsége és — hit-rokonaink kegyes adakozása által. Hogy ezen egyházak egyike élén, töle meg nem tagadható erélylyel működött Gyene Károly ur, azt kétségbe vonni senki nem fogja. Azonban semmiből csak Isten teremthet. Hit-rokonaink áldozatkészsége pedig valanivel több a semminél. Ne vegyük hát el érdemeikből, az illető osztályrészt azoktól, kik annak követelésében különben igen szerénynek.

A VII és VIII-ik osztály jelenbeni beállításának kérdésében oskolánk nagyszámu pártfogósága határozván, ez érdemben ciklé-író tévedése feleletet nyert.

Azt mondja továbbá a szerény ciklé. „Gyene ur, — önök szerint, — goromba modorával, ha ki nem turatik a tanodai felügyelőségéből, azóta csalhatatlanul fel is állította volna az említett osztályokat s önök csendes s téves modorukkal arra képességgel nem bírnak. Azt pedig, hogy a VII. osztály jelenleg felállítható nem volna, önök számadásból is csak erőltetés-el lehet következtetni. Mit megkísértvén ha nem tehetik? ama szent ügy iránti buzgalomból ám lépjenek le, hova e szerint ninesenek születve.“

Itt utolag nem vagyok avatott a dolgokban, — hogy Gyene Károly ur kik szerint goromba? vagy kik szerint nem goromba? nem tudom, de ez ügyre nem is tartozván,

magam általa nem is érdéklem. Ugyan azért eltérve töle, sajnálatonut kell kifejezenni, hogy egy magút és ciklé szerénynek tartó író — az illedelemre kell figyelmeztetnem s tudatnom, hogy túrni sertésék szoktak. — Oskolai ügyben vitatkozunk, — és az iskola bölcsője a szellem, tudomány, erkölcsiség és mindennemű műveltségnek. Jó növendékek kiknek fejlődése által vagyunk mi jelenben is érdekelve, ne kövessétek példánkat, mert ha követni fogjátok nem fog előnyötökre lenni nektek és oskolánknak.

A fent tisztelt ur azonban önként lépven vissza egyházi szolgálatától — s ha nem csal emlékezetem — utolsó alkatommal is, azért, mert a választásnál a többség nézete az övével nem találkozott, kénem kell e kiméletlen kifejezés mellett ne tessék mindkét felet rágalmazni.

A ciklé író által javallatba hozott VII. osztály beállítására nagyon jellemző volt egy uri egyén azon nyilatkozata, hát ha csak egyenesen a VIII ik osztályt állítanánk be, hogy ne legyen reá többé gondunk. És igaza volt, mert a hetedik osztály épen annyit ér a nyolcadik nélkül, mint a nyolcadik a hetedik nélkül.

A kívánt lemondást illetőleg van még néhány szóm.

A helytől megválni, honnan ciklé író visszahív, — ha ahöz meleg kötelesség érzet által nem lennék képesolva, — sokkal könnyebb dolog lenne, — mint egy jó fizetéses hivataltól, nyugdíjtól, vagy kegypenztől, és ha az ügynek az által tehetnék szolgálatot azonnal tenném azt. De bocsánatot kérek ha kinyilatkoztatom, hogy ön itten a közvélemény nevében emlíni szót nem illetékes. Az egyház s iskolai kormányzó testület ön iránti nem igen hízeltő nyilatkozata által nem tudom miként véli magát jogosítottnak visszahívásokat intézni azon testületek elnökeihez kiknek nézetökben általános többség osztozott.

Még egyet uram! Azon oskolai kormányzó testületnek a testvér egyház tanácsnak, mely engem elnökségével megtsisztelt, egyik tagja ön is. Ha a dolgok oly színben lennének tehát mint ön azokat láttatni szeretné, a dicsőség osztalékából önnek is jutna osztályrész. Ne legyünk tehát igazságtalanok, ne legyünk Pajkosok, legyünk inkább mindketten Csendesek. És ha a kölcsönösség alapján jogosítva érezhetném magam önlöz bizalmasan szólani, a nekem ajánlott lépés után, — melyre ugy is nem születni, — deképző dni kell, — felkérném önt, hogy az ügy iránti buzgalomból hagyja oda e tért, hol sem a szent ügynek, sem saját személyének nem teend szolgálatot.

Isten velünk.

Boross Bálint.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

A néhai Szeőke Zsigmond és özvegye Ráthonyi Petronella esődtömögéhez tartozó Szatmár városában a templomutezán 656. sz. a. álló s 2000 fitra becsült házastelek a esődválasztmányok e részbeli határozatánál fogva a f. é. július 31-ik és augusztus 31-ik napjainak délelőtti óráin árverés utján a helyszínén el fog adatni.

Az árverési feltételek Szatmáron Madarassi János tömeggondnok urnál és Eollona Soma esődválasztmányi tagnál megtekinthetők.

Szatmár, 1865. jun. 28.

1—3 A esődválasztmány.

511/1865. 1—3

Árverési hirdetmény.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékéről ezennel közhírré tétetik, mi-

kép a végrehajtási árverés Imre István felperes részére, ennek 27 fitnyi és 50 kényi követelése, s a törvényes járulékok erejéig Vajda Pál alperes ellen, ennek a Sz. Korod községi 67. sz. tjkönyyben A. I. alatt Vajda (Kis) Pál nevére bejegyzett birtokaira, melyek egy beltelekből mintegy négy hold külső földekből állanak, s összesen 390 fitra. becsültek, elrendeltvén: árverési határidőül az 1865. évi július hó 27-dik, és szükség esetén 1865. évi augusztus hó 28-dik napjának d. e. 9 órája a helyszínére tüzetett ki; melyre venni szándékozők oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alólt törvényszéknel, és a végrehajtással megbízott Novák Károly szolgabírnál bármikor megtekinthetik, s hogy a kérdéses birtok, amennyiben az első árverés alkalmával becsértéken vagy azon felül el nem adathaték, a második

árverésen a legtöbbet ígérőre azon alul is le fog ütteni.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1865. évi június hó 8-dik napján Szatmáron tartott üléséből.

Zombory Zsigmond, tk. kiadó.

Árverési hirdetmény.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékéről ezennel közhírré tétetik, mikép a végrehajtási árverés Gyöngyösi György felperes részére, ennek 560 fitnyi követelése s a törvényes járulékok erejéig Gáspár Márton és neje Jerge Rozália alperesek ellen, ennek a Szamostelek községi 45 sz. tjkönyyben A. I. alatt a nevezett alperesek nevére bejegyzett birtokaira, valamint az ezekből Katona József nevére bejegyzett 75. sz. telekjegyzőkönyvi birtokra, melyek uri lakkból és

gazdasági épületekből, válamint közel 6 holdat magában foglaló kertekből és mintegy 45 hold szánté és kaszálló földekből állanak; s összesen 400 fit krra becsültek, elrendeltvén: árverési határidőül az 1865. évi július hó 28-dik és szükség esetén 1865. évi aug. hó 31 napjának délelőtti 9 órája tüzetett ki; melyre venni szándékozők oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alólt törvényszéknel és a végrehajtással megbízott Lehr István tszéki ülnöknél bármikor megtekinthetik, s hogy a kérdéses birtok a mennyiben az első árverés alkalmával becsértéken vagy ezen felül el nem adathaték, a második árverésen a legtöbbet ígérőre azon alul is le fog ütteni.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1865. évi május hó 26-ik napján Szatmáron tartott üléséből.

Zombory Zsigmond, tk. kiadó.

HIRDETÉSEK.

Repcze és olajmagvak vevése iránti FÖLHÍVÁS.

A nagy-karolyi **Nasch** és **Weisz** cég alatti kereskedőház tisztelettel fölhívja a **repczetermesztő urakat**, miszerint a fennszimzett kereskedők egy **külföldi kereskedőház megbízása folytán**

REPCZÉT

és más bármintemű **olajmagvakat tartalmazó termesziményt a legillőbb meghatározott áron** vásárolni ohajtanak, de miután az idei körülményeknél fogva az illető repczetermesztő urak előttök ismeretlenek, ezennel tisztelettel felkéri őket, hogy vagy személyesen, vagy pedig bérmentesített levelekben ajánlataikat, a kérdésben forgó cikk **menyiségének és árának** pontos meghatározása mellett, **Nagy-Károlyba**, a nevezett kereskedőkhöz mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

ÉRTESETÉS.

Alólirott főügynökség tisztelettel tudomására juttatja a nagyérdemű közönségnek, miként **Tölgyessi István** ur mult május hó 26-tól megszünt az első magyar általános biztosító társaság ügynöke lenni, és így általa semmi nemű biztosítás nevezett társaság részére nem eszközölhető.
Kelt Nagyvárad, június hó 1865.

Az első magyar általános biztosító társaság nagyváradai főügynöksége.

TAR IMRE s k. **POTINCZA** s. k. 5-5

7. sz.

ÁRJEGYZÉKE
SCHWARTZ MÓR
Sándor gőzmalomának
MÁTÉ-SZALKÁN.

Főraktár Szatmáron
Markovics E. lakásán Nové ur házában a buzapiacson.
Máté-Szalkán szabadon készpénzért.
Árak ausztriai értékben.
Költségmentesen.

100 font. frt. kr.	100 font. frt. kr.
A. Asztali dara nagyszemű 14 80	4. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű 6 —
B. " " apró 11 80	5. Fehér " 2-od rendű 4 80
C. Dara középszerű 10 —	6. Barna kenyérliszt 5 80
0. Királyliszt 11 —	KL. Kétszeres liszt 3 70
1. Lángliszt 9 60	RL. Rozsliszt 1-ső rendű 4 50
2. Montliszt 8 60	" " 2-ik 3 20
5. Zsemlyeliszt 7 —	

Máté-Szalkán 1865-ki május 17-kén.
Minden zsákért 1 forint lefizetendő, mely betétel az elvitel napjától számítandó 3 hónapig, a hiba nélkül bérmentesen vissza szállítottakért megtérítetik.

7-10

Nyomatott Kovács Mártonnál Szatmáron 1865.

Hirdetés.

Mely szerint ezennel közhírré tétetik, miszerint kiskoru Szilágyi István árva tulajdonához tartozó s 336 frtra értékelt 1662. sz. a. házastelek 1865. évi július 12-én délután 5 órakor a helyszínén tartandó nyilvános árverés mellett el fog adatni — az árverési feltételek az árva-bizottmányánál mindenkor megtekinthetők.
Kelt Szatmárt, 1865. június 9-én.

Szatmár város árva-bizottmánya.

3-3
99/1865. tk. 2-5

Hirdetmény.

Kiss István gubásmesternek e városi 1808. sz. a. atyja Kiss Mihály nevére telekkönyvezett és 1500 frtra becsült házastelke, Viski Károly felperes javára 80 frt. s járuléka, és a szatmári gubás czéh javára 120 frt. fejében bírói árverés útján eladatni rendeltetvén, első határnapon folyó évi július 15-ik napja, — másodikon pedig folyó évi augusztus hó 14-ik napja mindenkor d. u. 5 órakor és a helyszínére, oly kijelentéssel tüzetik ki, hogy az eladandó házastelek első izben a beesáron felül, másod izben pedig azon alól is el fog adatni. — Az árverési feltételek e városi tkönyvi irodában hivatalos órákban megtekinthetők.
Szatmár város tszéke, mint tkönyvi hatóság 1865. június 8. tartott üléséből.

Árverési hirdetmény.

Szatmár megye telekkönyvi törvényszéke részéről ezennel közhírré tétetik, mikép a végrehajtási árverés Megyes Árvapénztár felperes részére, ennek 179 frt. és 72 krnyi követelése, s a törvényes járulékok erejéig Vincze István és neje Zolta Sára alperesek ellen, az Er-Körtvélyes községi 254. sz. tkönyvben A. I. alatt Keesks Lajos és neje Vincze Eszter nevére bejegyzett birtokaira, melyek 1400 □ öl kiterjedésű beltelekből, rajta lévő vert földből készült, nádtetővel ellátott lakházból, istállóból s mintegy 24 hold külső földbirtokból állanak, s összesen 1050 frtra becsültettek, elrendeltetvén: árverési határidőül az 1865. évi július hó 24-dik, és szükség esetén 1865. évi augusztus hó 24-dik napjának d. e. 9 órája a helyszínére tüzetik ki; melyre venni szándékozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alólirt törvényszéknel és a végrehajtással megbízott Nagy Elek főszolgabírónál bármikor megtekinthetik, s hogy a kérdéses birtok, amennyiben az első árverés alkalmával beesértéken vagy azon felül el nem adható, a második árverésen a legtöbbet ígérőre azon alól is le fog üttetni.

Szatmár megye telekkönyvi törvényszékének 1865. évi június hó 1. napján Szatmárt tartott üléséből.

Zombory Zsigmond,
tkönyvi kiadó.

Árverési hirdetmény.

Szatmár megye telekkönyvi törvényszéke részéről ezennel közhírré tétetik, mikép a végrehajtási árverés Vanasa Gábor felperes részére, ennek 46 frt. és 20 krnyi követelése, s a törvényes járulékok erejéig Mutter György alperes ellen, ennek a Sz. Váralya községi 35. s 372. sz. tkönyvben I. alatt Mutter György s neje Vázmári Mária nevére bejegyzett birtokaira, melyek egy beltelekből s szőlőföldből állanak, s összesen 500 frtra becsültettek, elrendeltetvén: árverési határidőül az 1865. évi július hó 27-dik és szükség esetén 1865. évi augusztus hó 24-ik napjának d. e. 9 órája a helyszínére tüzetik ki; melyre a venni szándékozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alólirt törvényszéknel és a végrehajtással megbízott Cseh János főszolgabírónál bármikor megtekinthetik, s hogy a kérdéses birtok, amennyiben az első árverés alkalmával a beesértéken vagy azon felül el nem adható,

nek, a legtöbbet ígérőre azon alól is le fog üttetni.
Szatmár megye telekkönyvi törvényszékének 1865. évi június hó 1-ső napján Szatmárt tartott üléséből.

Zombory Zsigmond,
tkönyvi kiadó.

Arverési hirdetmény.

Néhai Széger Ferencz hagyatékához tartozó, Kr.-Belteken 50. sz. a. álló, fél volt urbéres telek, belső és külső dűltőségével, s a hozzá tartozó erdő s legelő használati jogaival, melynek beesára 160 rt., ezenfelül a Nachbüll hegyen fekvő, két db. 2000 tőkéből álló s 120 frtra becsült szőlő nyilvános árverés útján, a helyszínén Kr.-Belteken f. é. július hó 10-én, szükség esetében augusztus 10-én d. é. 10 órakor — Szatmár megye t. törvényszékének 1298 P. sz. a. végzése alapján el fognak árvereztetni; mire a venni szándékozók azon hozzáadással hivatnak meg, hogy a vevő a bánatpénzen kívül a vételárnak csak 1/3 részét tartozand az árveréskor készpénzben kifizetni, a többi, vagyis a vételárnak 2/3 része 6% kamattal, telekkönyvi betáblázás, s két havi felmondás kikötése mellett vevőnél meghagyatik, az árverési feltételek addig is, az árveréssel megbízott alólirt bíróságnál megtekinthetők.
Erdőd, majus 20. 1865.

Novák Károly,
szolgabíró.

Hirdetmény.

Kóos János és neje Szénási Teréz marasztalt alpereseknek e városban 759. számú és 450 frtra becsült házastelkük, a szatmári igalmás szerszet javára 84 frt. s járuléka erejéig, ismét Hartman Jakab javára 200 frt. s járuléka erejéig, bírói árverésen eladatni rendeltetvén, e végett f. é. július 19-ik napja, ismét f. é. aug. 21-ik napja második határnapul, mindenkor d. u. 5 órakor és a helyszínére oly kijelentés mellett tüzetik ki, hogy az árverés alá vett házastelek első izben beesáron felül, másod izben pedig azon alól is el fog adatni. — Az árverési feltételek az városi telekkönyvi irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Szatmár város tszéke, mint tkönyvi hatóság 1865. május 15. tartott üléséből.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint ezennel közhírré tétetik miszerint néhai Jagó Andrásné hagyatékához tartozó, s a szatmári Mozdóhegyen levő 325 frtra értékelt szőlőbirtok 1865. év július 21-én, nem sikerülése esetében pedig 1865. év augusztus 11-ik napján d. e. 9 órakor a helyszínén nyilvános árverés útján el fog adatni. Az árverési feltételek az árva-bizottmányánál mindenkor megtekinthetők.
Kelt Szatmárt 1865. június 13-én.

Szatmár városi árva-bizottmány által.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint ezennel közhírré tétetik, miszerint néhai Aottrifer Ferdinánd és neje Kovács Mária hagyatékához tartozó 500 frtra értékelt 277. a. sz. a. házastelek 1865. július 19-én d. u. 5 órakor a helyszínén tartandó nyilvános árverés mellett el fog adatni a venni szándékozók az árverési feltételeket az árva-bizottmányánál mindenkor megtekinthetik.
Kelt Szatmárt 1865. június 15-én.

Szatmár városi árva-bizottmány által.

Az ér-körtvélyesi kiv. kir. haszonvételeknek 1865-ik évi Szentmihálynaptól kezdendő haszonbérbeadására határidőül, folyó 1865-ik évi július hó 25-ik napjának délelőtti 10 órája a helyszínére ki tüzetik, mikorön az árverésen részt venni kívánók 200 frt. bánatpénz előleges lefizetése mellett meghívotnak.
Kelt Er-Körtvélyesen június 11. 1865.

Balási József,
birtokossági felügyelő.